

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
" ____ " _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisaslaşma: 7001001-İbtidai təhsil

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil (Magistratura)

Kafedra: *Pedaqogika, psixologiya və incəsənət*

Proqram: ADPU-nun Elmi-Metodik Şurasının qərarı ilə çap edilmişdir. Bakı-2020

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İbtidai təhsil pedaqogikasının müasir problemləri

Kodu: MİF-B01

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü. Cəmi 180 saat: auditoriya-30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: *ped.e.n., dos. Əliyev Afiq Xanoğlu oğlu*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.məmmədov k. 19

E-mail ünvanı: qi.afiq1958@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Haqqında Qanunu. Bakı, 2009
2. Azərbaycan Respublikasının Təhsil sahəsində İslahat Proqramı. Azərbaycanın təhsil siyasəti. (1998-2005). I kitab. Bakı, 2005
3. Abdullayev, S.Abdullayeva İbtidai təhsil pedaqogikası Bakı, 2016
4. F.İbrahimov, R.Hüseynzadə. Pedaqogika. I-II cild. Bakı, 2013.
5. H.Əhmədov, N.Zeynalova Pedaqogika Bakı, 2019
6. Ə.Ağayev. Təlim prosesi: ənənə və müasirlik. Bakı, 2006
7. Ə.Paşayev, F.Rüstəmov. Pedaqogika. Yeni kurs. Bakı, 2007
8. Ə.M.Abbasov, İ.A.Cavadov, B.O.İbadov Kurikulum bələdçisi: izahlar və tətbiqlər Bakı, 2020
9. F.Rüstəmov, T.Dadaşova. Ali məktəb pedaqogikası. Bakı, 2007

Əlavə ədəbiyyat:

- 9.F.İbrahimov, R.Hüseynzadə. Pedaqogika. I cild. Bakı, 2013
- 10.N. İsmayılova. Müstəqillik illərində Azərbaycanda ibtidai təhsilin inkişafı. Bakı, 2013
- 3.Y.Kərimov. Təlim metodları. Bakı, 2009
- 11.A.Mehrabov Azərbaycan təhsilinin müasir problemləri. Bakı, 2007
- 12.Ümumtəhsil məktəblərinin I-IV sinifləri üçün fənn kurikulumları. Bakı, 2013.
- 13.Ə.Abbasov Kurikulum islahatının əsas istiqamətləri. "Azərbaycan məktəbi" jurnalı, 2011, №

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: İbtidai sinifdə tədrisin metodika və metodologiyasının müasir problemləri kursunun tədrisində müasir Azərbaycan Respublikasının Milli təhsil siyasəti, təhsil islahatında ibtidai təhsilin məzmunu məsələləri izah edilir; ibtidai təhsilin kurikulumları və yeni təlim strategiyaları; təlimin psixoloji əsasları; təlim prosesində əsas pedaqoji ziddiyyətlər; dərsə verilən müasir tələblərlə əlaqədar elmi-metodik materiallar çatdırılır.

Kursun öyrənilməsi dairəsində magistrantlarda təlim prosesində müəllimin pedaqoji fəaliyyəti, fənn kurikulumlarının məzmun standartları, təlim prosesində şagirdin idrak fəaliyyətinin artırılması yolları, pedaqoji innovasiyaların tədqiqi və tətbiqi istiqamətində praktik bacarıq və verdişlər formalaşdırılır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açır.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırmaqla bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanından topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

Ümumi balların cəmi	Qiymət (sözlə)	Hərflə
91 - 100	əla	(A)
81 – 90	çox yaxşı	(B)
71 - 80	yaxşı	(C)
61 - 70	kafi	(D)
51 - 60	qənaətbəxş	(E)
51- baldan aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X .Təqvim-mövzu planı: Mühazirə-15 saat; seminar-15 saat.

No	Keçilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu: İbtidai təhsil pedaqogikasının mövzusu, məqsədi və vəzifələri Plan: 1.İbtidai təhsil pedaqogikasının mövzusu 2.Təlimin prinsipləri və qaydaları 3.İbtidai təhsildə təlim prinsiplərinin tətbiqi 4. İbtidai siniflərdə təlim metodlarının mahiyyəti və məzmunu 5. İbtidai siniflərdə müstəqil işlər 6. İbtidai təhsildə müasir təlim üsulları (interaktiv metodlar) Mənbə: [1;3;4;6;9]	2	2	
2	Mövzu: İbtidai təhsil pedaqogikasının məzmunu Plan: 1. İbtidai təhsilin didaktikası 2. Didaktik sistemlər 3. İbtidai təhsilin strukturu 4. İbtidai təhsilin məzmunu 5. İbtidai təhsilin məzmununun elementləri 6. Kurikulum haqqında ümumi məlumat 7. Kurikulumun strukturu, vəzifəsi və prinsipləri 8.İbtidai siniflər üzrə fənn kurikulumları Mənbə: [3;4;6;8;9;12]	2	2	
3	Mövzu: İbtidai təhsil və yeni təlim texnologiyaları Plan: 1.İbtidai təhsildə təlimin növləri 2. İbtidai təhsildə təlimin formaları 3. İbtidai təhsildə müasir dərsə verilən tələblər 4. İbtidai təhsildə təlimin təşkili formaları 5. İbtidai siniflərdə fəal və interaktiv dərslərin quruluşu 6. İbtidai təhsildə pedaqoji texnologiyalar 7. İbtidai siniflərdə tətbiq olunan yeni təlim texnologiyaları 8. Kompüter texnologiyaları Mənbə: [1;3;4;6;11]	2	2	
4	Mövzu. İbtidai təhsildə təlimin motivasiyası və təlim fəallığı Plan: 1.Təlimin hərəkətverici qüvvəsi 2.Təlimin motivasiyası anlayışı 3.Kiçik məktəblilərin maraqları 4.İbtidai siniflərdə motivlərin formalaşdırılması 5.İbtidai siniflərdə təlimin stimullaşdırılması 6.İbtidai siniflərdə stimullaşdırma qaydaları Mənbə: [1;2;4;7;9;10]	2	2	
5	Mövzu. İbtidai təhsildə şagirdlərin öyrənmə səviyyəsinin diaqnostikası Plan: 1. Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi sistemi 2. Müasir təlimdə əsas qiymətləndirmə növləri 3. Şagirdlərin nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi Mənbə: [1;2;3;7;9;12]	2	2	
6	Mövzu. İbtidai təhsil pedaqogikasında tərbiyə nəzəriyyəsi Plan: 1.İbtidai təhsildə tərbiyə prosesinin xüsusiyyətləri 2.İbtidai siniflərdə tərbiyənin qanunauyğunluqları və prinsipləri 3.Tərbiyənin metodları 4. İbtidai təhsildə tərbiyənin formaları Mənbə: [2;3;4;6;7;8]	2	2	
7	Mövzu. Uşaq birlikləri vasitəsilə təhsil və tərbiyə Plan: 1. Uşaq birlikləri təhsil və tərbiyənin mühüm şərti kimi 2. Uşaq birliklərinin tipləri və fəaliyyəti.	2	2	

	3. Azərbaycan Uşaqlar Birliyi. Mənbə: [3;4;7;8;9;10]			
8	Mövzu: Məktəb və ailənin tərbiyə və təhsildə əlbir fəaliyyəti Plan: 1.İctimai (sosial) tərbiyə şinin mahiyyəti. 2.Ailədə təhsil-tərbiyə işləri. 3.Ailəyə pedaqoji kömək. Mənbə: [1;3;4;6;8;10;13]	1	1	
	Cəmi: 30 saat	15s.	15s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində magistrantların əldə etməli olduqları təsəvvür, bacarıq və vərdisləri:

- informasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və vərdişi;
- elmi-tədqiqat sahəsi üzrə məqsəd və vəzifələrin, obyekt və predmetin, elmi-nəzəri və elmi-praktik araşdırmaların əhəmiyyəti, elmi hipotezin müəyyənləşdirilməsinin metodiki əsaslarının üzə çıxarılması;
- müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə; konkretləşdirmə, tənqidi yanaşma,
- təhlil etmə bacarıq və vərdislərinin formalaşdırılması.

Öyrənən tanış olur:

- ümumpedagoji və psixoloji bacarıq və vərdislərlə;
- təlimin səmərəliliyinin təmin edilməsinin əsasları ilə;
- ibtidai təhsil kurikulumlar və yeni təlim strategiyaları ilə;
- ibtidai təhsil kurikulumlarının məzmun standartları ilə;
- müasir dərsə verilən pedaqoji-psixoloji tələblərlə;
- pedaqoji innovasiyaların tətbiqi istiqamətləri ilə.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İbtidai təhsil pedaqogikasının müasir məsələlərini, əsas anlayışlarını, onlar arasındakı əlaqələri bilir və təlim-tərbiyə prosesində tətbiqi xüsusiyyətlərini şərh edir.
- Azərbaycan Respublikasının Milli təhsil siyasəti, təhsil islahatında ibtidai təhsilin məzmunu məsələlərini izah edilir və təlim prosesində onları nəzərə alır.
- İbtidai siniflərdə təhsil prosesinin xüsusiyyətlərini, təlimin təşkilində onların əhəmiyyətini izah edir
- İbtidai təhsildə yeni təlim strategiyaları, təlimin psixoloji əsasları haqqında qanunauyğunluqların strukturunu müəyyən edir.
- Təlim prosesində əsas pedaqoji ziddiyyətləri fərqləndirir, dərsə verilən müasir tələblərlə əlaqədar elmi-metodik məlumatları təqdim edir
- Pedaqoji innovasiyaların tədqiqi və tətbiqi istiqamətində praktik bacarıq və vərdisləri tətbiq edir

XIII. İmtahan sualları

1. İbtidai təhsil pedaqogikasının mövzusu
2. İbtidai təhsilin strukturu
3. Təlimin prinsipləri və qaydaları
4. İbtidai siniflərdə təlim metodlarının mahiyyəti və məzmunu
5. İbtidai təhsildə müasir təlim üsulları (interaktiv metodlar)
6. İbtidai təhsilin didaktikası
7. İbtidai təhsilin məzmunu
8. İbtidai təhsilin məzmununun elementləri
9. Kurikulumun strukturu, vəzifəsi və prinsipləri
10. İbtidai siniflər üzrə fənn kurikulumları
11. İbtidai təhsildə təlimin növləri və formaları
12. İbtidai təhsildə müasir dərsə verilən tələblər
13. İbtidai təhsildə təlimin təşkili formaları
14. İbtidai siniflərdə fəal və interaktiv dərslərin quruluşu
15. İbtidai təhsildə pedaqoji texnologiyalar
16. İbtidai siniflərdə tətbiq olunan yeni təlim texnologiyaları
17. Kompüter texnologiyaları
18. Təlimin motivasiyası anlayışı
19. Kiçik məktəblilərin maraqları
20. İbtidai siniflərdə motivlərin formalaşdırılması
21. İbtidai siniflərdə təlimin stimullaşdırılması
22. Müasir təlimdə əsas qiymətləndirmə növləri
23. Şagirdlərin nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi
24. İbtidai təhsildə tərbiyə prosesinin xüsusiyyətləri
25. İbtidai siniflərdə tərbiyənin qanunauyğunluqları və prinsipləri
26. Tərbiyənin metodları
27. Uşaq birlikləri təhsil və tərbiyənin mühüm şərti kimi
28. Azərbaycan Uşaqlar Birliyi.
29. Ailədə təhsil-tərbiyə işləri.
30. Ailəyə pedaqoji kömək.

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. İbtidai təhsil pedaqogikasının mövzusu
2. Təlimin prinsipləri və qaydaları
3. İbtidai siniflərdə təlim metodlarının mahiyyəti və məzmunu

4. İbtidai təhsildə müasir təlim üsulları (interaktiv metodlar)
5. İbtidai təhsilin didaktikası
6. İbtidai təhsilin strukturu
7. İbtidai təhsilin məzmunu
8. İbtidai təhsilin məzmununun elementləri
9. Kurikulumun strukturu, vəzifəsi və prinsipləri
10. İbtidai siniflər üzrə fənn kurikulumları

II Kollektivium sualları

1. İbtidai təhsildə təlimin növləri və formaları
2. İbtidai təhsildə pedaqoji texnologiyalar
3. İbtidai təhsildə müasir dərsə verilən tələblər
4. İbtidai təhsildə təlimin təşkili formaları
5. İbtidai siniflərdə fəal və interaktiv dərsin quruluşu
6. İbtidai siniflərdə tətbiq olunan yeni təlim texnologiyaları
7. Kompüter texnologiyaları
8. Təlimin motivasiyası anlayışı
9. Kiçik məktəblilərin maraqları
10. İbtidai siniflərdə motivlərin formalaşdırılması

“İbtidai təhsil pedaqogikasının müasir problemləri” fənninin sillabusu 7001001-İbtidai təhsil ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. A.X.Əliyev

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev